

О.Є. ГАПОНЕНКО, канд. екон. наук, доц., НТУ «ХПІ»

ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ УПРАВЛІНСЬКОГО ТА ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ

Статтю присвячено встановленню взаємозв'язку та розбіжностей управлінського та податкового обліку в сучасних умовах господарювання, а саме: проведено порівняльний аналіз управлінського та податкового обліку за основними ознаками, представлено їх співставлення в частині виникнення доходів і витрат відповідно до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку та Податкового кодексу України, наведено перелік тимчасових та постійних податкових різниць, що існують при формуванні об'єкта оподаткування (фінансового результату); надано науково-методичні та практичні рекомендації щодо формування основних умов ведення управлінського та податкового обліку з метою посилення їх єдності та взаємозв'язку.

Ключові слова: управлінський облік, податковий облік, доходи, витрати, об'єкт оподаткування, постійна податкова різниця, тимчасова податкова різниця, Податковий кодекс України, Положення (стандарт) бухгалтерського обліку.

Вступ. Однією з умов функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання є ефективний взаємозв'язок інформаційних потоків системи обліку. Не дивлячись на те, що податковий облік поєднується з традиційною системою фінансового та управлінського обліку, існують суттєві особливості цих господарських видів обліку, що зумовлюють значні відмінності не тільки первинних документів, аналітичних реєстрів, але і методики організації процесу обліку. Мова насамперед іде про відмінність у визначенні витрат, доходів і оподаткованого прибутку у податковому обліку від відображення витрат, доходів і результатів діяльності в управлінському обліку.

Аналіз останніх публікацій. Управлінський, податковий та фінансовий облік розглядаються у науковій літературі як підсистеми бухгалтерського обліку. Питання їх взаємообумовленості та уніфікації відображені у роботах Бутинця Ф.Ф., Геєйр Е.С., Серебрянського Д.М., Лозинського Д.Л., Негрич І.М., Веріги Г.В. та ін.

Дослідження літератури у даному напрямку дозволяє охарактеризувати практичні аспекти взаємозв'язку бухгалтерського та податкового обліку, податкового та фінансового обліку. Проте, проведених аналіз джерел потребує обґрунтування комплексу параметрів, що обумовлюють недостатню узгодженість саме управлінського та податкового обліку суб'єктів господарювання шляхів поглиблення їх взаємозв'язку.

Мета статті. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування взаємозв'язку управлінського та податкового обліку в єдиній інформаційній системі, розробка науково-методичних та практичних рекомендацій щодо формування умов їх гармонізації.

Постановка проблеми. Однією з найважливіших умов підвищення ефективності виробництва є максимальна повнота і достовірність інформації про фактичний рівень не тільки витрат, а й податкових платежів, оскільки останні визначають конкурентні позиції підприємства. Інформація про обсяги витрат і суми податків, нараховані підприємством, використовуються як в управлінні підприємством, так і при прийнятті рішень зовнішніми користувачами (інвесторами, державою, кредитними установами). З огляду на вищенаведені позиції, досить актуальним є узгодження податкового та управлінського обліку у практиці господарювання.

Матеріали досліджень. Теоретичну та методологічну основу досліджень склали наукові праці та методичні розробки фахівців, що аналізують основні принципи ведення управлінського та податкового обліку, а також нормативно-законодавчу базу України. Крім того, у процесі дослідження було використано методи системного аналізу економічних явищ, теоретичного узагальнення.

Результати дослідження.

За твердженням Ф. Бутинця, Я. Соколова та інших учених, різні види обліку мають різні цілі, але різні цілі диктують одне й те саме значення одних і тих самих показників. У внутрішній структурі системи обліку традиційно виділяють фінансовий, управлінський та податковий, що можуть розглядатися як підсистеми загальної системи бухгалтерського обліку, і як окремі підсистеми [3, с.24].

В першу чергу доцільно звернутися безпосередньо до вихідних категорій: «управлінський облік» та «податковий облік». Так, об'єднуючим їх поняттям є «облік». Облік – це процес, який складається з операцій спостереження, сприйняття, вимірювання та реєстрації фактів, явищ природи чи суспільного життя. Якщо процес обліку здійснюється над господарськими об'єктами, то такий облік називається господарським [4].

У науковій літературі можна виділити наступні визначення управлінського обліку (див. табл. 1).

Щодо визначення податкового обліку, існують більш однозначні його трактування:

1) податковий облік – це підсистема бухгалтерського обліку, в якій на підставі затверджених державою правил виконуються функції нарахування та сплати податків, а також надання інформації про це відповідним державним органам [2, с. 22].

2) податковий облік – це система збору, реєстрації, узагальнення, зберігання та передачі інформації для визначення податкової бази з податків на основі даних первинних документів, згрупованих відповідно з порядком, передбаченим діючим податковим законодавством [10].

Порівняльна характеристика управлінського та податкового обліку представлена у табл. 2. Аналізуючи таблицю 2, можна зробити наступні

висновки відносно основних особливостей управлінського та податкового обліку:

- в управлінському обліку увага концентрується на конкретних сегментах господарської діяльності, а не на усьому підприємстві, як у податковому обліку;

- управлінський облік, на відміну від податкового, не є обов'язковим, підприємство самостійно приймає рішення відносно доцільності масштабів його ведення;

- управлінський облік може проводитися як централізовано, так і децентралізовано, податковий облік здійснюється загальною бухгалтерією підприємства.

Таблиця 1 – Підходи до визначення управлінського обліку

№ п/п	Визначення управлінського обліку	Джерело інформації
1	Управлінський облік – це процес виявлення, вимірювання, накопичення, аналізу, підготовки, інтерпретації та передачі інформації, що використовується управлінською ланкою для планування, оцінки і контролю всередині організації та для забезпечення відповідного підзвітного використання ресурсів	Голов С. Р. , Єфіменко В. І. [8]
2	Управлінський облік у широкому розумінні – це система організації, збору, агрегування даних , яка спрямована на розв'язання конкретної управлінської задачі Управлінський облік у вузькому розумінні – це облік доходів та витрат підприємства	Клишикань А. Г. [19]
3	Управлінський облік – підсистема, яка в межах однієї організації забезпечує її управлінський апарат інформацією, що використовується для планування, власне управління і контролю за діяльністю організації	Шеремет А. Д. [20]
4	Управлінський (внутрішньогосподарський) облік – це система обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів в процесі управління підприємством	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [9]

Таблиця 2 – Порівняння управлінського та податкового обліку

Ознака порівняння	Управлінський облік	Податковий облік
Обов'язковість ведення обліку	Залежить від рішення керівництва підприємства, здійснюється на основі прийнятої облікової політики	Суворо регламентується законодавством України
Користувачі інформації	Обмежене коло робітників управлінського персоналу	Управлінський персонал, власники, податкові органи
Точність інформації	При загальному точному підході допускаються приблизні оцінки (методи статистичного аналізу)	Суворо точна інформація
Об'єкти обліку та звітності	Центри відповідальності, окремі види продукції, окремі види витрат	База оподаткування
Мета обліку	Надання інформації для планування, організації та контролю	Надання інформації для нарахування та сплати податків та зборів податковим органам
Принципи обліку	Корисність інформації для прийняття рішень	Суворе регламентація облікових процедур
Базова структура (основа) ведення обліку	Залежить від цілей, що стоять перед організацією обліку	Співставлення доходів та витрат, податкових зобов'язань, податкового кредиту, розрахунок фіскальних платежів
Часовий аспект інформації	Одночасно з фактичними даними надається оцінка та прогнози на майбутнє	Формування даних здійснюється в основному на кінець звітного періоду
Вимірювачі обліку	Грошові, натуральні, трудові	Єдиний грошовий вимірювач
Строки надання звітності	Залежно від облікової політики та потреб підприємства	У встановлені законодавством строки
Групування витрат	За статтями калькуляції, за способами включення у собівартість, за ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат, за ступенем впливу інформації на прийняття рішення	За можливістю віднесення до складу валових витрат

Упорядковано за [1, 7, 11, 12].

Тривалий час системи бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні були відірвані одна від одної, бухгалтерський облік не міг бути

інформаційною базою для оподаткування.

У даний час, з прийняттям Податкового кодексу України, з 2011 року система оподаткування наблизилася до бухгалтерської, зокрема у сфері регламентації порядку формування собівартості, фінансових результатів, розробки інструкцій, рекомендацій. Це надає більше можливостей для використання інформації бухгалтерського обліку для цілей оподаткування, але все одно існує чимало питань.

Співставлення управлінського та податкового обліку в частині доходів і витрат представлено в табл. 3.

Таблиця 3 – Співставлення управлінського та податкового обліку в частині доходів і витрат за [5, 16-18]

Критерій	Управлінський облік	Податковий облік
Доходи		
Визначення	Збільшення економічних вигод у вигляді надходжень активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу за звітний період (П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати», п. 4)	Загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, так і за її межами (п. 14.1.56)
Момент визнання	Дохід визначається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу, за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена (П(С)БО 15 «Доходи», п. 5)	Датою отримання доходів, які враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування є звітний період, в якому такі доходи визначаються згідно зі статтею 137 за методом нарахувань (незалежно від надходження грошей) (п. 137.4)
Умови визнання	Критерії визнання доходу застосовуються окремо до кожної операції: від реалізації продукції (товарів, інших активів); від надання послуг; від цільового фінансування; від використання активів підприємства іншими сторонами (П(С)БО 15 «Доходи», п. 5-20)	Порядок визнання доходів окремих, в залежності від їх виду (від реалізації товарів, виконання робіт, кредитно-депозитних операцій, лізингових операцій тощо)

Класифікація	1) дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); 2) інші операційні доходи; 3) фінансові доходи; 4) інші доходи; 5) надзвичайні доходи (П(С)БО 15 «Доходи», п. 7)	1) дохід від операційної діяльності; 2) інші доходи (пп. 135.4, 135.5)
Витрати		
Визначення	Зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які приводять до зменшення власного капіталу за звітний період (П(С)БО 3, п. 4)	Сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, в результаті яких зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, внаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу (крім змін капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власником) (п. 14.1.27).
Момент визнання	Витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства, за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені (П(С)БО 16 «Витрати», п. 7)	Витрати, що формують собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг, визнаються витратами того звітного періоду, в якому визнано доходи від реалізації таких товарів/робіт/послуг. Інші витрати визнаються витратами того звітного періоду, в якому вони були здійснені згідно з правилами ведення бухгалтерського обліку (п.п. 138.4, 138.5).
Умови визнання	Витрати є витратами певного періоду одночасно з визнанням	Витрати, що формують собівартість реалізованих товарів/робіт/послуг,

	доходу, для отримання якого вони здійснені. Витрати, які не можна прямо пов'язати із доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені (П(С)БО 16 «Витрати», п. 5)	визнаються витратами того звітного періоду, в якому визнано доходи від реалізації таких товарів/робіт/послуг (п. 138.4).
Класифікація	1) собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг); 2) витрати, пов'язані із операційною діяльністю, які не включаються до собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг): адміністративні, на збут, інші операційні, фінансові; інші від звичайної діяльності; 3) фінансові витрати; (П(С)БО 16 «Витрати», пп. 10-31)	витрати від операційної діяльності; інші витрати: загальновиробничі, адміністративні, на збут, інші операційні, фінансові; інші від звичайної діяльності; подвійного призначення; пов'язані із нарахуванням процентів за борговими зобов'язаннями

Деталізація на прикладі формування собівартості продукції, демонструє, що загалом складові бухгалтерської/управлінської та податкової собівартості збігаються.

Так, за нормами п.138 ПКУ, до складу податкової собівартості виготовлених та реалізованих товарів/робіт/послуг включаються ті самі витрати, що відносяться і до витрат згідно з П(С)БО 16. Крім того, за аналогією з бухгалтерськими правилами (п. 7 П(С)БО 16) витрати, що формують собівартість товарів/робіт/послуг, визнаються витратами того звітного періоду, в якому визнано доходи від реалізації (п. 138.4 ст. 138 ПКУ).

Однак скористатися даними податкового обліку про фактичну виробничу собівартість продукції, реалізованої протягом звітного періоду, для цілей управління неможливо. Це пояснюється існуванням так званих тимчасових та постійних податкових різниць, що виникають в податковому та бухгалтерському/управлінському обліку при формуванні прибутку (об'єкт оподаткування) (рис. 1 та рис. 2). Аналіз основних розбіжностей між обліком прибутку засвідчив, що вони виникають під час розрахунку амортизаційних відрахувань, ремонту основних засобів, а також під час обліку дрібних/другорядних операцій.

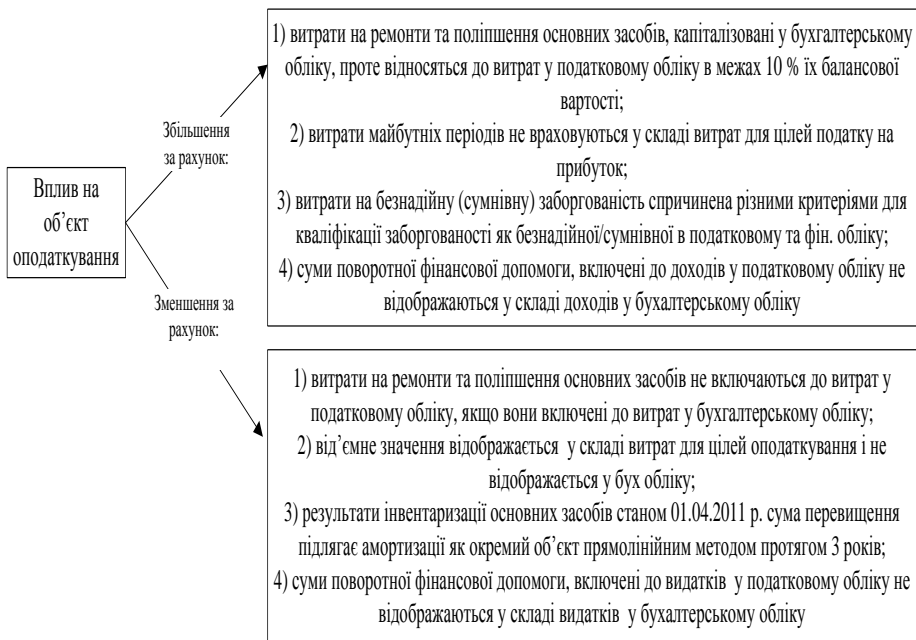

Рис. 1 – Перелік тимчасових податкових різниць*, що виникають в податковому та бухгалтерському/управлінському обліку при формуванні прибутку (об'єкт оподаткування) [Упорядковано за 6, 15].

*Податкова різниця – різниця, яка виникає між оцінкою і критеріями визнання доходів, витрат, активів, зобов'язань за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та доходами і витратами, визначеними податковим законодавством

Тимчасова податкова різниця – податкова різниця, яка виникає у звітному періоді та анулюється в наступних податкових періодах

Узагальнюючи теорію та практику в частині аналізу розбіжностей та шляхів уніфікації управлінського та податкового обліку, можна надати наступні рекомендації методичного та практичного характеру щодо обрання напрямів зближення цих видів обліку на підприємстві:

- усунення асиметричності інформації в системі обліку та забезпечення потреб усіх користувачів;
- встановлення відповідності моделей обліку, принципів та методик складання звітності;
- врахування інституціональних аспектів розвитку бухгалтерського та управлінського обліку та зв'язку з оподаткуванням;
- забезпечення достатньої ув'язки податкової системи з розвитком економіки та діяльністю підприємств;

– запровадження зрозумілою методики визначення показників, пов’язаних з оподаткуванням прибутку, їх взаємозв’язку у фінансовій та податковій звітності.

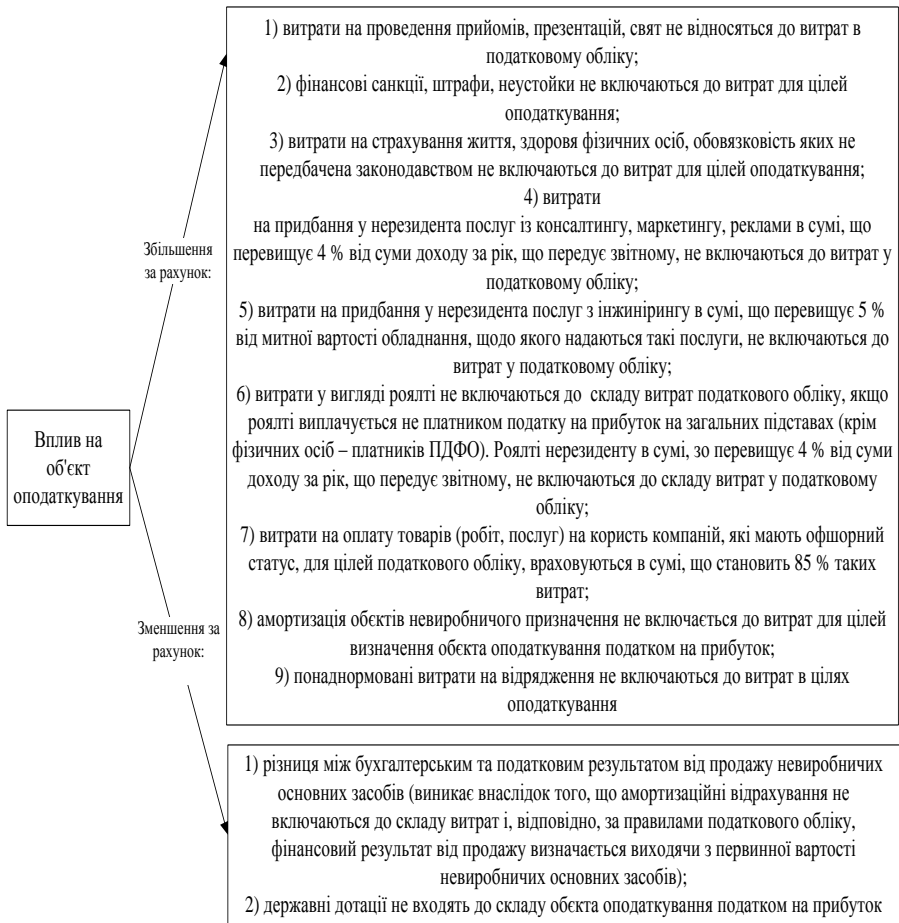

Рис. 2 – Перелік постійних податкових різниць*, що виникають в податковому та бухгалтерському/управлінському обліку при формуванні прибутку (об'єкт оподаткування) [Упорядковано за 6, 15].

*Постійна податкова різниця – податкова різниця, яка виникає у звітному періоді та не анулюється в наступних податкових періодах

Висновки. Наявність інформації у звіті про фінансові результати про суми нарахованих податкових платежів є базою для цілей аналізу,

планування і контролю та інших функцій управління, зокрема тих, що стосуються управління податковими зобов'язаннями, здійснення контролю, економічно обгрунтованого планування та, в кінцевому підсумку, реалізації ефективної податкової політики підприємства. Обгрунтування розмірів податків, їх рівнів та структури дозволить підприємству реалізувати свою головну мету – підвищення прибутку та рентабельності.

Список літератури: 1. *Бутинець Ф.Ф.* Бухгалтерський облік / *Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, С.Л. Береза.* – Житомир: ЖІПІ, 2000. – 672 с. 2. *Бутинець Ф.Ф.* Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. / *Ф.Ф. Бутинець, Л.Л. Горецька.* – Житомир: Рута, 2002. – 544 с. 3. *Бухгалтерский учет в зарубежных странах: учебник / Я.В. Соколов, Ф.Ф. Бутынец, Л.Л. Горецкая, Д.А. Панков.* – М.: Проспект, 2007. – 627 с. 4. *Бухгалтерський облік у бюджетних установах: навч. посіб. / Л. Панкевич, М. Зварич, Р. Бойко, Л. Лучечко.* – Львів: Аверс, 2002. – 316 с. 5. *Veriha G.V.* Аналіз розбіжностей та шляхи уніфікації фінансового та податкового обліку податку на прибуток / *Г.В. Веріга, Г.О. Сівохіна* // Розвиток системи обліку, аналізу і аудиту в Україні: теорія і практика: зб. наук. праць / ДонДУУ, 2012. – Т. XIII. – 424 с. 6. *Гейєр Е.С.* Взаємозв'язок бухгалтерського обліку та оподаткування прибутку підприємства: теорія, методологія, організація: монографія / *Е.С. Гейєр.* – Донецьк: Донбас, 2013. – 534 с. 7. *Гейєр Е.С.* Диференціація видів обліку на сучасному етапі розвитку економіки / *Е.С. Гейєр* // Торгівля і ринок України: темат. зб. наук. пр. – Донецьк: Дон ДУЕТ, 2007. – Вип. 23, Т. 3. – с. 288-295. 8. *Голов С.Р.* Фінансовий та управлінський облік: підр. / *С.Р. Голов, В. І. Єфіменко.* – К.: Автосервіс, 1996. – 543 с. 9. *Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996-XIV* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.rada.gov.ua/>. 10. *Іванов Ю.Б.* Налоговый менеджмент: учебное пособие / *Ю.Б. Иванов, В.В. Карпова, Л.Н. Карпов.* – Харьков: ИД «ИНЖЭК», 2006. – 436 с. 11. *Карпенко О.В.* Управлінський облік: організація, методологія, методика викладання: моногр. / *О.В. Карпенко.* – Полтава: РВЦ ПУСКУ, 2005. – 341 с. 12. *Кутер М.И.* Теория бухгалтерского учета: учебник / *М.И. Кутер.* – М.: Финансы и статистика, 2003. – 640 с. 13. *Лозинський, Д. Л.* Бухгалтерський облік витрат в системі податкових розрахунків: теорія і практика [Текст]: автореферат дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 / *Д. Л. Лозинський*; Житомир. держ. технол. ун-т. - Житомир: [б. в.], 2012. 14. *Негріч, І.М.* Організаційно-методологічні аспекти обліку податкових платежів підприємства для цілей прийняття управлінських рішень (на прикладі підприємств харчової промисловості) [Текст]: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.06.04 / *І.М. Негріч*; Львів. комерц. акад. - Львів: [б. в.], 2003. – 20 с. 15. *Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>. 16. *Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»* від 31.03.1999 № 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (втрапив чинності з 19.03.2013 р.). 17. *Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Доходи»* від 29.11.1999 № 290 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-9>. 18. *Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»* від 31 грудня 1999 р. N 318 із змінами, внесеними наказом Мініфіну від 26.09.11 р. № 1204 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.balance.ua/sai/sprav_info/psbu/Ctandart_16.htm. 19. *Управленческий учет: курс лекцій по программе «Финансы» ИБМТ при БГУ / А. Г. Клышкань.* – ИБМТ БГУ, 2009. – 88 с. 20. *Управленческий учет: учебн. пособие/ под ред. А. Д. Шеремета.* – М.: РБК-Пресс, 1999. – 512 с.

Bibliography (transliterated): 1. *Butynets' F.F.* *Bukhhalters'kyy oblik* / *F.F. Butynets', L.V. Chyzhevs'ka, S.L. Bereza.* – Zhytomyr: ZhIPi, 2000. – 672 p. 2. *Butynets' F.F.* *Bukhhalters'kyy oblik u zarubizhnykh krayinakh: navch. posibnyk* / *F.F. Butynets', L.L. Horets'ka.* – Zhytomyr: Ruta, 2002. – 544 p. 3. *Buhgalterskij uchet v zarubezhnykh stranah: uchebnik* / *Ja.V. Sokolov, F.F. Butynec, L.L. Goreckaja, D.A. Pankov.* – M.: Prospekt, 2007. – 627 p. 4. *Bukhhalters'kyy oblik u byudzhetnykh ustanovakh: yavchal'nyy posibnyk dlya studentiv vyshchyykh navchal'nykh zakladiv* / *L. Pankevych, M. Zvarych, R. Boyko, L. Luchechko.* – L'viv: Avers, 2002. – 316 p. 5. *Veriha H.V.* *Analiz rozbizhnostey ta shlyakhy unifikatsiyi finansovoho ta podatkovoho obliku podatku na prybutok* / *H.V. Veriha, H.O. Sivokhina* // *Rozvytok systemy obliku, analizu i audytu v Ukraini: teoriya i praktika: zb. nauk. prats' / DonDUU, 2012.* – 424 p. 6. *Heyeyr E.S.* *Vzayemozv'yazok bukhalters'koho obliku ta opodatkuvannya prybutku pidpryyemstva: teoriya, metodolohiya, orhanizatsiya* : monohrafiya / *E.S. Heyeyr.* – Donetsk : Donbas, 2013. – 534 p. 7. *Heyeyr E.S.* *Dyferentsiatsiya vydiv obliku na suchasnomu etapi rozvytku*

ekonomiky / E.S. Heyeyr // *Tohivlya i rynek Ukrainy: temat. zb. nauk. pr. – Donets'k : Don DUET, 2007. – No 23, T. 3. – P. 288-295.* **8.** Holov S. R. *Finansovy ta upravlins'ky oblik : pidr.* / S. R. Holov, V. I. Yefimenko. – Kiev : Avtoservis, 1996. – 543 p. **9.** Zakon Ukrainy «Pro bukhhal'ters'ky oblik ta finansovu zvitnist' v Ukraini» vid 16.07.1999 p. No 996-XIV [Web]. – Rezhym dostupu : // <http://www.rada.gov.ua/>. **10.** Ivanov Ju.B. *Nalогоvyy menedzhment: uchebnoe posobie* / Ju.B. Ivanov, V.V. Karpova, L.N. Karpov. – Kharkov: ID «NZhJeK», 2006. – 436 p. **11.** Karpenko O.V. *Upravlins'ky oblik: orhanizatsiya, metodolohiya, metodyka vykladannya: monohr.* / O.V. Karpenko. – Poltava: RVTs PUSKU, 2005. – 341 p. **12.** Kuter M.I. *Teoriya bukhhal'ters'kogo ucheta: uchebnyk* / M.I. Kuter. – Moscow: Finansy i statistika, 2003. – 640 p. **13.** Lozyns'ky, D. L. *Bukhhalters'ky oblik vytrat v systemi podatkovykh rozrakhunkiv : teoriya i praktyka [Tekst]* : avtoreferat dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.09 / D. L. Lozyns'ky; Zhytomyr. derzh. tekhnol. un-t. - Zhytomyr : [b. v.], 2012. **14.** Nehrych, I.M. *Orhanizatsiyno-metodolohichni aspekty obliku podatkovykh platezhiv pidpryyemstva dlya tsiley pryynnyattya upravlins'kykh rishen'* (na prykladi pidpryyemstv kharchovoyi promyslovosti) [Tekst] : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.06.04 / I.M.Nehrych ; L'viv. komerts. akad. - L'viv : [b. v.], 2003. – 20 p. **15.** Podatkovyy kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 No 2755-VI [Web]. – Rezhym dostupu : <http://zakon1.rada.gov.ua>. **16.** Polozhennya (standarty) bukhhal'ters'koho obliku 3 «Zvit pro finansovi rezul'taty» vid 31.03.1999 No 87 [Web]. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (vtratyv chynnosti z 19.03.2013). **17.** Polozhennya (standarty) bukhhal'ters'koho obliku 15 «Dokhody» vid 29.11.1999 No 290 [Web]. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-9>. **18.** Polozhennya (standarty) bukhhal'ters'koho obliku 16 «Vytraty» vid 31 hrudnya 1999 N 318 iz zminamy, vnesenymy nakazom Minfinu vid 26.09.11 r. No 1204 [Web]. – Rezhym dostupu : http://www.balance.ua/sai/sprav_info/psbu/Ctandart_16.htm. **19.** *Upravlencheskij uchet: kurs lekcij po programme «Finansy» IBMT pri BGU / A. G. Klyshkan'.* – IBMT BGU, 2009. – 88 p. **20.** *Upravlencheskij uchet: uchebnoe posobie / Pod red. A. D. Sheremeta.* – Moscow: RBK-Press, 1999. – 512 p.

Надійшла (received) 13.02.2015

УДК 657.421

О.О. ФАЛЬЧЕНКО, канд. екон. наук, доц. НТУ«ХПІ»;
Є.В. НАЗАРЧУК, магістр, НТУ «ХПІ»

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

В статті розглянуто удосконалення технології організації обліку основних засобів для забезпечення якісної поведінки облікової інформації, яка порівняно з існуючими враховує: метод амортизації основних засобів; спосіб визначення їх ліквідаційної вартості. Розглядаються існуючі методи амортизації. Представлено алгоритм порядку вибору методу амортизації у бухгалтерському обліку основних засобів.

Ключові слова: амортизація, метод, основні засоби, облікова інформація, облік, звітність, управління.

Вступ. Глобальна конкуренція, активізація процесів інвестування вільних капіталів в економіку країни стали об'єктивними передумовами розробки єдиних підходів до формування та практичного застосування фінансової звітної інформації, що спонукає фахівців активізувати роботи з

© О.О. Фальченко, Є.В. Назарчук, 2015